

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K; za četrt leta 3'50 K, mesečno 1.20 K. za Nemčijo za pol leta 7'90, za četrt leta 4 K; za Ameriko za pol leta 9'50 K za četrt leta 4'80 K

Prejemna številka 18 v.

Reklamacije so poštine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisni se ne vračajo. Inserati: Enostopna peti vrstica (širina 88 mm) za enkrat 20 vin. večkrat po dogovoru.

70. številka.

V Ljubljani, v torek, dne 14. junija 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo "Rdečega Prapora", Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo "Rdečega Prapora", Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Vlada in delavstvo.

Iz govora sodruga Muchitscha v proračunski razpravi dne 10. junija 1910.

Socialni demokratje odklanjajo proračun predvsem radi njegovega razrednega značaja in pa zato, ker bi dali, ako bi ga dovolili, vladi sredstva na razpolago za podpiranje

kapitalističnega gospodstva v državi.

Proračun ne določa skoraj ničesar za socialno-politične namene. Že s tem se izraža sovražstvo kapitalistične razredne države do proletariata. Delavske množice se v Avstriji na najnebramnejši način izkoriščajo od vseh strani: Od države in od podjetij. Od tega pa, kar se jemlje delavstvu, se porabi prav malo, skoraj nič, za izvršitev socialno-političnih nalog. Vlada se čuti kot izvrševalni organ posameznih razredov in se ne briga za

interese slojev.

Socialni demokratje uravnajo svoj nastop napram zahtevam delavcev. Kot zastopniki delavcev imajo vse razloge za najodločnejši boj proti tej vladi. Skoraj dveletno dobo označuje dvoje momentov:

Izredna draginja

in slaba gospodarska konjunktura.

Čeprav so zakrivila razloge draginje dejanja prejšnjih vlad, vendar ni sedanja vlada ničesar storila, da bi se ublažila draginja. Vlada tudi ni storila ničesar, da bi se vsaj nekoliko olajšale strašne posledice gospodarske krize. S svojimi dejanji je celo povzročila, da so se še močno poostrihle. (Pritrjevanje pri socialnih demokratih.)

Naravnost brezvestno je oplenila državne blagajne za vojaške namene in potem, ko so bile blagajne prazne, je zapostavljala naročila, ne da bi bila porabila ugodno konjunkturo za oddajo dela na račun države.

Na socialno-političnem polju je ostala ta vlada ravno tako neplodna kakor vse prejšnje, dasi ima v svoji sredi trgovskega ministra s "socialnim programom". Brezbrižnost v socialno-političnih vprašanjih je ostala pri vladi enaka, kljub imenovanju Weisskirchnerja za ministra. Najvažnejša socialno-politična potreba za delavce je ta, da se zniža sedanji postavni maksimalni delavnik, ki določa sedaj enajst ur in ga je delavstvo v praksi že davno prehitelo.

Posl. Hanusch: Sedemdeset odstotkov delavcev dela manj kakor enajst ur.

Posl. Muchitsch: Vsak podjetnik, ki hoče veljati za dostojnega, se sramuje, da bi silil delavce delati enajst ur. Veliki uspehi

strokovnih organizacij na polju skrajšanja delavnega časa se morajo tudi postavno zagotoviti. Ampak tudi v tem vprašanju šepa Avstrija za vsemi drugimi državami. Najprej se mora za vse obrtne obrate vpeljati deseturni delavnik in potem se mora polagoma skrajšati na

osem ur.

Krščanski socialci pa so rekli, ko je bilo posvetovanje o socialno-demokratskem predlogu: Socialni demokratje zahtevajo preveč; vprašanje

se mora "študirati". To je najnovejša moda krščansko-socialne "socialne politike". Pri vsaki predlogi, ki pride v socialno-političnem odseku na razpravo, predlagajo, naj se odkaze strokovnim svetom; če se na ta način ne onemogoča vsako socialno-politično delo, se pa vsaj silno zavlača. Smoter gospode je, slepiti javnost. V Avstriji pa ni dovolj, da se vpelje le deseturni delavnik, ampak za vse obrate, kjer se dela nepretrgoma, se mora takoj določiti

osemurni delavnik,

ker je delo v takih obratih telesno najbolj naporeno in za zdravje najbolj nevarno, kakor n. pr. v kemični industriji, ki je naravnost

morilna za delavstvo,

ali pa v industriji z železom in v plavžih, kjer so šilhti po dvanajst do osemnajst ur. Že človečnost zahteva, da se to izpremeni. (Odobranje pri socialnih demokratih.)

Sedanji trgovinski minister je včasih govoril o boju

proti velikemu kapitalu

in krščanski socialci imajo tudi nekaj o tem boju v svojem programu. Tu bi imeli krščanski socialci prav lepo priliko, da bi nastopili boj proti "železo žrečim zverinam". Ampak gospodje so že davno sklenili mir z velikim kapitalom.

Ne le, da se nič ne stori za skrajšanje delavnega časa; tudi tam, kjer bi trgovinski minister z naredbami lahko kaj storil proti strašnemu izkoriščanju delavstva, se ne zgodi nič. Tako bi trgovinski minister v industriji z železom lahko z naredbo ukazal

delovne pavze,

za katere ima oporo z zakonu.

Ravno tako ni trgovinski minister ničesar storil za

nedeljski počitek

v mlinski industriji, kar je obljuboval že pred desetimi meseci. Tudi predlog, da se izdela zakon

za varstvo pekov,

se je v socialno-političnem odseku pokopal na ta način, da se je odkazal strokovnemu svetu. Tak zakon pa bi ne bil potreben le za peke, ampak za ljudsko zdravje sploh. Zavlekli so se tudi vsi predlogi o

varstvu rudarjev,

zlasti o izplačevanju v rudnikih, o čemer je poslanec Schoiswohl predlagal, naj se vpelje mesečno plačevanje. Poslanec Schoiswohl zasluži res premijo od alpinske montanske družbe; kajti bolje se ne more nastopati za interese mogočnih rudniških posestnikov in proti interesom delavstva kakor s tem predlogom, dasi je izkoriščanje delavcev pri alpski družbi naravnost strašno.

Ureditev

rudniškega nadzorstva

v zmislu socialno-demokratskih predlogov, tako da bi si delavci volili nadzornike in da bi se vpeljalo zakonito varstvo za delegate rudniških združenj, je ravnotako nujno potrebna, kakor vpeljava popolnega nedeljskega počitka v rudništvu. Vse rudarsko delavstvo v Avstriji zahteva, da se že odpravi dolgoletni

škandal bratovskih skladnic,

ki ga vlada že davno pozna, ne da bi kaj storila v tem oziru. (Pritrjevanje pri socialnih de-

mokratih.) Največja krivica je bila, da se ni raztegnilo zavarovanje za slučaj nezgod tudi na rudarje, ki so veliko slabše zavarovani proti nezgodam kakor ostali industrijski delavci.

Kaj je še z rešitvijo zakona o nezgodnem zavarovanju v stavbni obrti, ki se je itak poslabšal s predlogom gospoda Stranskega?

V Avstriji se prepreči vsako, tudi najneznačajnejše socialno-politično delo, če se misli, da se mora preprečiti.

v interesu podjetnikov,

kakor se je n. pr. zgodilo s predlogom o odpravi delavske knjižice. Vlada se trudi, da bi z vsemi sredstvi pokrivala vojaška bremena, da bi zvišala državne dolgove, da bi izprešala iz ljudstva nove davke. Sicer je pa popolnoma neplodna. Ta položaj je neznošen in se mora izpremeniti. Meščanske stranke so odgovorne za neplodnost vlade.

Iz vseh navedenih razlogov bodo socialni demokratje glasovali proti proračunu. (Živahno odobranje pri socialnih demokratih.)

Belgijski samostani.

Poleg Španije, ki se jim je zadnje čase že precej zamerila, je našim klerikalnim Belgija najljubša dežela. Tam imajo namreč, hvala pluralni volilni pravici, vlado v svojih rokah. Kako dolgo bo tako ostalo, je seveda še vprašanje, zakaj od volitev do volitev se krči število klerikalnih glasov in klerikalnih mandatov.

Kdo pa ima od klerikalne vlade v Belgiji največ koristi? Klerikalci bodo seveda favizejsko trdili, da ljudstvo. Resnični odgovor pa pravi: Nihče drug kakor cerkev in njeni služabniki. V šestindvajsetih letih, odkar vladajo klerikalci v deželi, ni bilo tako napredovalo kakor samostani.

Poglejmo. Leta 1846 je bilo v Belgiji "samostani" 800 samostanov in v njih 11.968 duhovskih oseb. Za malo deželo je že to velikansko število. Toda v primeri s sedanjim položajem je to še malenkost. Kajti leta 1890. je doseglo število samostanov že 1500, število nun in menihov pa 45.000. Ko se je na francoskem sprejel zakon o ločitvi cerkve in države, se je na tisoče francoskih samostancev obojega spola preselilo v Belgijo, kjer jih je vlada sprejemala z odprtimi rokami. Danes se cenijo število menihov in nun v Belgiji na 60.000. Klerikalna vlada je pa še našla posebno pot, da jih podpira; daje jim namreč subvencije za "solske namene". Zidnja leta so znašale te subvencije 185 milijonov.

Po uradni statistiki — in to sestavljajo klerikalci — znaša vrednost samostanskih nepremičnin 615 milijonov frankov, premično premoženje je vredno 310 milijonov in zemljišče imajo za 130 milijonov frankov.

Belgija in slovenske dežele si torej v tem oziru lahko podajo roke. Ampak zbudil se je protiklerikalni duh v Belgiji, pa se bo tudi na Slovenskem-

Politični odsevi.

* Državni zbor je v soboto nadaljeval proračunsko razpravo. Za zabavo je skrbel krščansko-socialni poslanec Bielowitz. Od socialnih demokratov je govoril češki poslanec Hudec, ki je kritiziral socialno-politično lenobo vlade in dejal, da je Bienerthov kabinet poln sovražstva do češkega naroda. Kritiziral je tudi sodbo v takozvanem protimilitarističnem procesu. Avstrijska socialna demokracija ne soglaša z navori francoskih antimilitaristov, zahtevati pa mora, da izposluje vlada po-

milosčenje antimilitaristov na Češkem. Nadalje govori o adresi, ki so jo avstrijski socialni demokrati poslali ruski dumi radi Finske, in pravi, da bi tudi ruska дума lahko poslala podobno addresso avstrijski vladi, ker imajo slovanski narodi v Avstriji tudi toliko trpeti kolikor Poljaki in Finci na Ruskem. Končno je zahteval, da se vpelje splošna volilna pravica za deželne zbornice. Izjavlja, da bodo socialni demokrati glasovali proti proračunu. — Italijanski klerikalec Bugatto je govoril o vprašanju italijanskega vseučilišča.

* **Italijansko vseučiliško vprašanje** dela zdaj vladi velike preglavice. Ves čas je Italijanom obljubovala in obljubovala, a sedaj, ko bi bilo treba izpolniti obljube in so Italijani postali nestvni, pa ne more. Bienerth prosjači pri vseh strankah, naj mu pomagajo iz zagate in dela vsak dan nove načrte, pa vendar ne najde rešitve. Italijani žugajo, če ne dobe vseučilišča v Trstu, da zapuste vlado. A če se to zgodi, splava Bienerthova večina po vodi. Kako pa naj ugodi Italijanom, ko Nemci nimajo prave volje, da bi jim pomagali, Slovenci pa celo žugajo z obstrukcijo. Velike napako so napravili Italijani sami, ki niso hoteli ničesar slišati o sporazumu s Slovenci.

* **Bivši nemški minister Prave** hoče odložiti vse svoje mandate in opustiti politično življenje. Ker ima svojo ministersko penzijo v žepu in mu gospodarske spekulacije več neso kakor mandati, se mu zdi, da nima politika zanj nobenega pomena več.

* **Zvišanje pruske civilne liste** je proračunski odsek pruskega deželnega zbora soglasno odobril. V odseku ni nobenega socialnega demokrata.

* **V Rimu so se ustrašili** nevihte, ki je nastala na Nemškem radi zadnje papeževe enciklike. Izdali se nekakšno pojasnilo, da papež ni hotel žaliti Nemčije in njenih vladarjev, da je Nemcem naklonjen in da niso prizadeti nemški nekatolici. To je posledica interpelacij in pisave nemških nekatolikalnih listov. Ampak njegova »svetost« se na ta način ne bo opravičila. Enciklika zmerja vse ljudi, ki ne ližejo prahu s popovskih čevljev in celo lastne duhovnike, ki se upajo le nekoliko maliti s svojo glavo. To se ne izpremeni, pa naj se zdaj kolikor hoče debrika Viljemu in njegovim psalanikom.

* **Angleška zbornica poslancev** je imela v sredo po daljših pečitnicah zopet sejo in je razpravljala o mornariškem proračunu.

* **V ruski dumi** je večina s 196 glasovi proti 105 sklenila, začeti podrobno razpravo o zakonskem načrtu, po katerem se ima uničiti finska ustava. Socialni demokrati so pred glasovanjem demonstrativno zapustili zbornico. Med podrobno razpravo je vsa opozicija zapustila dvorano, ker je večina odklonila predlog, da se zakon razdeli v posamezne članke in o vsakem posebej razpravlja.

* **Nemiri v srednji Ameriki.** V Mexiki so vstasi, ki jih vodijo Maja-Indijanci, napadli več mest. Stevilo partizanov, ki so naskočili Valadolid, znaša 5000. Načelnik policije in mnogo uradnikov je ubitih. V bojih z vstasi je padlo 500 vojakov.

* **Bojkot proti Grški** se na Turškem oddodno bolj širi.

Izlet v Trst.

Izlet, ki je bil prvotno določen na dan 17. julija, se je moral radi drugih priredb, ki se vrše ta dan v Trstu, preložiti na

nedeljo, dne 24. julija.

Za sedaj veljajo sledeče določbe, ki se pa seveda še dopolnijo, čim bodo vse predpriprave dokončane:

Vlak odhaja iz Ljubljane v noči od sobote na nedeljo tako, da prispe v Trst ob prvem jutranjem svitu. To je gotovo ugodno, ker se izletniki pred odhodom lahko naspje in pridejo spočiti v Trst. Pogled na morje pa je ravno ob jutranji zarji najkрасnejši. Iz Trsta odide vlak v nedeljo okoli polnoči ter dospje v Ljubljano okoli 5. zjutraj. Poskrbljeno pa bo, da bodo vozni listki več dni veljavni ter da se bodo izletniki lahko vračali tudi z drugimi vlaki, izvzemši brzovlake, pri katerih bo seveda doplačati razliko pri vozni ceni.

Cena vožnji s posebnim vlakom je določena naslednje: III. razred 5 K 80 vin., II. razred 8 K 80 vin., I. razred 11 K 30 vin. Obenem z voznino je položiti še 50 v kot režijski prispevek.

Voznina se plača takoj ali pa v obrokih po 1 K. S prvim obrokom je položiti tudi režijski prispevek, skupaj torej 1 K 50 vin., kateri znesek se smatra za varščino in zapade, če se priglasenec skesa, oziroma se ne udeležiti izleta.

Priglasje in denar sprejemajo: Upravništvo »Rdečega Praporja« (sodruge Franc Bartl in Josip Berdajs); Strokovno tajništvo (sodr. Ivan Tokan) ter odbor »Vzajemnosti« (sodruge Ivan Kočmur in Stefan Lehpaer).

Upravičeni sprejemati priglasje in denar pa so tudi zapniki, ki se izkažejo z nalašč za to napravljenimi legitimacijami in ako imajo na razpolago za sprejem denarja tiskana »časna potrdila«.

Zunanji sodruzi, ki se nameravajo pridružiti v Ljubljani, morajo to naznaniti najkasneje teden pred izletom. Obenem s priglasom je vpsolati tudi denar; na zakasnele prijave ter priglasje brez priloženega zneska se ne bo oziralo.

Izletniki, ki se mislijo pridružiti na zunanjih postajah, morajo to ravnokar pravocasnno naznaniti ter vpsolati potrebni znesek. To je potrebno, da se lahko določi, v katerih postajah naj se vlak ustavi in pa, ker nepriglasenim vstop v vlak ne bo dovoljen.

Denarne in pismene pošiljave glede izleta je vpsiljati edino le na naslov: »Splošna delavska zveza, Vzajemnost v Ljubljani«.

Ljubljanski udeležniki dobe vozne listke teden pred izletom v zvezni pisarni, zunanjim pa se dopolnje po pošti. Čeno vožnji od izvenljubljanskih postaj naznanimo prihodnje. Prasi se pa, da kdor se misli izleta udeležiti, to takoj naznani, ker so od stavlja udeležencev precej odvisne priprave s drugov v Trstu.

Domače vesti.

Ljubljanske vesti.

— **Papeževa enciklika**, ki je dvignila že toliko prahu, da menda tudi gospólo v vatikanu že skelé oči, nam pokazuje, kako »uljudno« in »olikano« zmajo veliki pridigarji krščanske ljubezni govoriti, kadar hočejo zadeti nasprotnika. V omenjeni encikliki se n. pr. nahajajo sledeči ljubeznivi stavki:

«Sredi tega so vstali ošabni in rebelični može; sovražniki kristovega križa; može živinske misli, katerim je trebnih bog. Oni niso izkusali, pobiljsati sege, ampak so tajili dogme (in svet se ni podrl!), pomnoževali so nered in so sebi in drugim v prid popuščali vajeti svobode. Prezirali so, sledeč strastem najbolj korumpiranih knezov in naredev, avtoriteto in vodstvo cerkve ter so skoraj tiranično razdirali njen nauk, njeno konstitucijo in disciplino. Potem so posnemali hudobneže, katerim velja zuganje: »Gorje vam, ki pravite zlemu dobro in dobremu zlo!« Ta vihar rebelije in to perverzijo (nasprotnost) vere in sege so imenovali reformacijo, sebe pa reformatorje; ampak v resnici so bili pohujševalci, oslabljeni vsled neslege in vojne. Pripravljali so rebelije in apostazije (odpadništvo) moderne dobe in podkurili trojne preganjanje (ioj, joi!), proti kateremu se je morala cerkev (revica!) doslej zmagovito bojevati, namreč prvič krvavo, progonstvo prvih stoletij (ko se ni bilo Husa, Lutra, Kalvina i. t. d. na svetu!), drugič domačo kugo herezije (krivoverstva) in tretjič pod imenom »evangelске svobode« tisto korupcijo in perverzijo discipline, ki je ni poznal srednji vek.»

V takem tonu govori »sveti oče« in to je seveda dovoljeno. Če se pa upa kdo le nekoliko krepkejšo besedico izreči o cerkvi, ki ima take navade in zna tako robato zmerjati, je pa takoj cel kup paragrafov po koncu. Nimamo nič proti temu, da piše papež, kakor zna in da robantijo klerikalci po njegovem »nezmotljivem« vzoru. Ampak če je že tako, tedaj naj velja enaka pravica za vse. Nismo prijatelji zmerjanja; ampak da bi »božji namestniki« polivali vsakega, ki ni njegovih misli, z gnojnico, šlovek pa da ne bi smel povedati svojih misli niti z dostojnimi besedami, je vendar preveč. Čredarski ton papeževe enciklike kaže, da je boj proti klerikalizmu potreben in važen, in posebno na Slovenskem, kjer je klerikalcem že tako zrastel greban, da ne pozna njihova ošabnost nobenih meja.

— **Občinska volilna reforma.** Ko je ljubljanski občinski svet odklonil reformo občinskega in občinskega volilnega reba, ki ga je bil sklenil deželni zbor, je tudi zaključil, da izdela iz lastne iniciative drugačno reformo. Sedaj je izdelana in občinski svet jo je odobril. Po tem bi se imel vpeljati poseben četrti volilni razred, ki bi dobil šest mandatov. Med važnejšimi dolobčami reforme je tudi ta, da ima župana na magistratu zastopati podžupan, dočim ga doslej zastopa magistratni ravnatelj. — Reforma, ki jo predlaga občinski svet, je ravno tako polovičarska, kakor ona deželnega zbora. Kdo naj razume, zakaj naj ima vsak razred po deset mandatov, le četrti samo šest? Kaj ni še dovolj privilegija, da imajo patentirani volilci svoje posebne razrede? Pri nas sploh ne veljajo načela ne za liberalce, ne za klerikalce. Eni in drugi izdelujejo reforme le z ozirom na to, kako bi sami imeli največ dobička od njih. A liberalci so vrhu vsega še nerodni. Dobro vedo, da bo tudi o novi reformi zopet razpravljali in sklepali deželni zbor, če ne bo prej sankcionirana reforma, ki jo je bil sam izdelal. In to vedoči vendar zopet predlagajo tako krparijo, da jim bodo klerikalci zopet lahko očitali nedemokratičnost in nesocialnost. Politične pameti jim bog res nikdar več ne bo dal.

— **To bo beračev!** — je zaklical občinski svetnik Turk, ko je magistratni svetnik dr. Zarnik na zadnji seji naznanil, da se je v občinsko zvezo poleg 116 moških prosilcev sprejelo tudi 53 žena in 145 otrok. Kdo je dal gospodu Turku tak proročanski dar, da že naprej ve, da bodo to berači, nam ni znano. Ampak da more vzklik uiti le občinskemu očetu Turkove sorte, vemo čisto dobro. Gospod Turk pač menda ne bo berač, dasi pravi pregovor, da so tudi hišni posestniki že umirali. Drugo vprašanje je pa, če bi berače zaničujoči gospod bil graščak, ako ne bi bil leta in leta zbiral sadove dela, ki so ga opravljali drugi, sebi za malenkostno plačo, njemu pa za velik profit. In drugo je vprašanje, če bi bilo toliko beračev na svetu, ako ne bi tišo in tisoč ljudi po krivici imelo toliko premalo, kolikor imajo gospodje a la Turk preveč. Jeziti se seveda ni treba preveč radi Turkovega sirovega klica, kajti tako prostaštvo je po njegovem mnenju »duhovitost«.

— **Mestna posredovalnica za raspečavanje mesa**, mleka in drugih živinskih produktov se po sklepu občinskega sveta ustanovi, čim zagotovi poljedelsko ministristvo vsakoleten prispevek. O tej stvari bomo še natančneje pisali.

— **Proti deželnemu šolskemu svetu** je v terek nastopil ljubljanski občinski svet. Zadeva je našim čitateljem doloma že znana. V deželnem šolskem svetu nosijo sedaj klerikalci veliki zvonec in zato je za učitelja, ki hoče dobiti boljše mesto, najboljša priporočilo, da postane klerikalec. Občin-

ski svet je sprejel resolucijo, v kateri protestira, da se oddajajo službe, ne da bi se razpisale in da se šolski svet ne ozira na predloge občinskega sveta. »Slovenec« seveda zagovarja klerikalne komandante. Po njegovih trditvah se ozirajo le na sposobnost. To mu tudi verjamemo. Vpraša se le, kakšne sposobnosti prihajajo v postev. Kdor je najbolj sposoben za klečeplazca, ima po klerikalnem mnenju največ pravic do službe. — Resolucija občinskega sveta se predloži ministrskemu predsedniku in naučnemu ministru. Če ne bi bil ministrski predsednik Bienerth, naučni minister pa Stürgkh!

— **Idrijakega rudarja Rejca**, ki je bil zadnje soboto pri ljubljanskem porotnem sodišču obsojen na smrt, ker je pahnil svojo ženo v Idrijco, kjer je utonila, obeša pobožni »Slovenec« socialni demokraciji za krila. Klerikalnemu glasilu se zdi »zanimivo«, da je bil Rejc »socialni demokrat«. Mi ne vemo, kaj naj bi bilo na tem zanimivega, tudi če bi bilo resnično. Ampak pred vsem ni resnično. Rejc je bil namreč samo član strokovnega društva rudarjev in dobro je znano, da to nikakor ne zadostuje, da bi bil dotičnik že socialni demokrat. V vsaki strokovni organizaciji se nahajajo člani, ki ne pripadajo nobeni politični stranki. Tudi Rejc ni pristopil rudarski »Uniji« iz političnega prepričanja, ampak ker je hotel uživati koristi, ki jih daje društvo svojim članom. Bolj »zanimivo« kakor »Slovenčeva« namigavanja, je pač to, da ni bil Rejc pri svojih tovariših nikdar priljubljen; večinoma niso radi imeli opravka z njim. Ampak če bi imel »Slovenec« prav, če bi bilo res, da je bil Rejc socialni demokrat, — kaj hoče bogaboječ katoliški list dokazati s tem? Ob vsakem porotnem zasedanju prihaja cela vrsta obtožencev pred sodišče: Radi uboja, radi tatvine, radi gojufije, radi detomora itd. In kakor je večina našega prebivalstva klerikalna in do kosti »katoliška«, tako je tudi večina teh obtožencev klerikalna. A kako bi zarjul »Slovenec«, če bi se to povedalo pri vsakem obtožencu posebej! Ni še davno, kar je slovenski farizej pisal, da je nedopustno, po dejanjih posameznih članov soditi celo stranko. Tako lepo zna peti, kadar gre za njegove hudodelce. Čim pa najde najmanjšo smet pri sosedu, so pa pri hudici vsa njegova načela in čudno je, da ne piše, da uče socialni demokratje, naj može mečejo svoje žene v vodo. Rejc ni bil socialni demokrat; ampak če bi bil, bi bil vendar le sam storil svoj zločin in le sam je odgovoren zanj. »Slovenčeve« zanimivosti so pa navadne lumparije na »katoliški« podlagi.

— **Pri ljubljanskem obrtnem sodišču** so bili pri prvih volitvah izvoljeni za delavske prisednike deloma socialni demokratje, deloma vsled pritiska delodajalcev klerikalci. Naši sodrugi so sklenili, da osnujejo društvo delavskih prisednikov, da se bodo mogli sistematično učiti in pripravljati za svojo važno nalogo. Klerikalno glasilu javlja, da klerikalni prisedniki ne bodo pristopili temu društvu. To jemljemo brez vsakega presenečenja na znanje in se prav nič ne čudimo. Klerikalni prisedniki morajo namreč tako plesati, kakor žvižgajo delodajalci in zato je naravno, da ne smejo biti člani pravega delavskega društva.

Goriške vesti.

— **Goriške mestne volitve.** V ponedeljek so se vršile dopolnilne volilne v mestni svet in sicer volil je III. volilni razred. Izvoljeni so bili: Anton Bisiach, Josip Juch in Ahil dr. Venier.

— **Samomor ali nesreča?** V nedeljo pred poludnem so našli blizu Podgore na Sočinem bregu obleko bivšega pekovskega mojstra v Gorici. I. Turela. Ne ve se, ali je Turel v samomorilnem namenu skočil v vodo, ali pa je padel vanjo po nesreči. Pokojnikovega trupla niso še našli.

— **»Banca popolare« v likvidaciji.** — V soboto se je vršil občni zbor tega propadlega zavoda, katerega je sklical odbor likvidatorjev. Predsedoval je župan Bombig. Navzočih je bilo 49 akcijonarjev. Naznanil je, da so člani odseka za preiskavo podali demisijo, ker niso imeli na razpolago knjig, ki se nahajajo pri sodnji. Bilanca do konca leta 1909. izkazuje deficita K 1.783.785.31. Največje izgube so pri bivšem ravnatelju banke Izidoru Coile, ki iznašajo 144.000 K, pri tvrdki Conforti v Beljaku s 317.000 K in pri tvrdki Vidmarjevi, župana iz Lokavca, za 400.000 K. Rekli so, da se svota K 1.783.785.31 še zviša glede na obresti in glede na troške likvidacije. Revizorji so zahtevali, da se imajo nekatere postavke, škodljive banki, dati v pregled novemu odseku za preiskavo. David Bolaffio je zahteval, naj se likvidacija nadaljuje ter skonča kolikor mogoče hitro.

Tržaške vesti.

— **Ponesrečil se je** te dni neki modelist v stabilimentu S. Andrea pri stroju za oblanje ter izgubil štiri prste leve roke. Nesrečni je komaj 25 let star ter je postal žrtev današnjega sistema produkcije. Od popolnoma zanesljive strani nam poročajo o tem: Stroj, pri katerem je nesrečni izgubil

svoje prste, ima nalogo, oblati kose desk od ene strani ter ima pritrjene navadne po tri plošnate nože na osi, katere goni jermen transmisije. Delavec pri stroju ima nalogo utakniti les, odnosno deske v žrelo stroja ter spremljati držec in nekoliko porivajoč desko v žrelo. Noži vrteči se grizejo od kraja do konca. Če so noži ostri, tedaj ni treba preveč pritiskati, toda če so noži skrhani je, kar vsakdo lahko razvidi, že v začetku nevarno, in sicer vrteč se — za oči delavca — od spodaj navzgor moče zagrizniti skrhan nož lesa, temveč ga odbija vedno nazaj. Delavec je prisiljen, pritiskati z eno roko — spradaj — desko navzdol, v tem da ga z drugo roko periva v žrelo, in sicer močno. Ko doseže skrhan nož desko, jo udari mazaj, sprednja roka pa zdrsne pod nože. Takoj se je zgodilo tistemu delavcu, ki so mu noži prerezali 4 prste. Za brušenje takih nožev, odnosno za izmenjavo bi moral biti namešten odnosno poudčen poseben mož, ki bi moral skrbeti, da se noži pravočasno nabrusijo. Potem bi bile take nesreče izključene. To pa bi nemara preveč veljalo. Toda ostri noži mnogo hitreje režejo nege skrhan, zato lahko trdimo, da bi se stroški še znižali. Značilno je, da je gosp. direktor prišel takoj pogledat ter poprasat — z debele cigare v roki — kako se je omenjeni delavec ponesrečil. Delavci, neorganizirani in sploh samosvoji kakor volk, si niso upali g. direktorju povedati, da so skrhan noži krivi, čeravno so to dobro vedeli. Na istem stroju in z ravno tistimi skrhanimi noži je poslej delal drugi delavec, dobro vedoč, da bi bila dolžnost delavcev v prvi vrsti zahtevati, da se noži nabrusijo. In ta, moralno bankerotni delavec, pravijo, da je nekakšen zaupnik. No, hvala lepa za takšne zaupnike.

Štajerske vesti.

— Iz Savinje se potegnili v soboto, dne 4. junija mrtvo truplo Ivana Pirca iz Topovelj. Ker je bil primoran zapustiti službo v poljski tovarni, je popival s svojimi prijatelji ter se pripravil za odhod v Ameriko. Vračal se je vinjen iz St. Petra domov ter se ponesrečil nad grobljskim mostom. 27 letni fant je bil pošten ter lepega vedenja.

— Vleed strahu umrla. Dne 29. maja je zalelo v Hicklovi manufakturni trgovini v Ptoju nenkrat goreti. Ogenj so sicer hitro zadušili. 73letna Hicklova mati pa se je vsled ognja tako prestrašila, da je na posledicah 1. junija umrla.

— Obesil se je pondeljek opoldne pri Kostomaju za Voglajno pri Celju 25 letni Westenov delavec Tičar na nekem drevesu. Vzrok tega čina je baje nesrečna ljubezen. Leopold Tičar je doma s K. št. ga. Bil je enkrat v nerisnici.

— Umor in samemor na vlak. Kakor smo že javili, je v soboto neki ritmojster v vlak, ki vozi iz Gradca v Budimpešto, ustrelil neko damo in sebe. O tem dogodku se še poroča: Dejanje je konec ljubezenske drame. Umorjena je Ilona pl. Zavody, žena tajnika velike županije v Komornu. Elemerja pl. Zavodyja, stara 29 let. Ritmojster Emerik Köres pl. Köreshaza, ki je bil mladostni prijatelj Ilone, je bil nameščen pri 11. dragonskem polku v Komornu, a v zadnjih dneh prestavljen v Kotor. Ilona se je peljala minoli petek na Dunaj in jo je mož še, nič sluteč, do Budimpešte spremljal. Na Dunaju je stanovala skupaj s Köresom v nekem hotelu, odtam sta se peljala v Gradec, kjer sta bila zopej skupaj v hotelu „Danijel“. Konec žaloigre se je potem odigral v vlak.

Dnevne vesti.

x Zeppelinova vožnja na Dunaj preložena. Zeppelin je sporazumno s svojimi inženirji preložil na poznejši čas svojo vožnjo na Dunaj z rakoplovom „Z. III.“, ker se je pri zadnjih poizkusnih vožnjah izkazalo, da je treba zrakeplov še nekoliko izpopolniti za tako daljno pot. Zeppelin je sporočil na Dunaj, da bo svoj polet izvršil jeseni, ko bo cesar Franc Jožef zopet na Dunaju.

x Obsojen kaplan. Kaplan Konrad Hättlinger in župnik Klemens Hauer v Aspernu na Nižjem Avstrijskem sta se vedno prepirala. Župnik je slednjič dosegel, da je kaplan prestavljen v Gradec. Preden je pa ta odpotoval, se je šal zahvalit župniku, s katerim ata se najprej prav dobro oklofulala, dokler ga ni nabil tako, da je sedaj nezmožen za vsako delo. Kaplan je bil obsojen na 1 mesec težke ječe radi težke telesne poškodbe.

x „Oče naš.“ Novojoška revija „Truth Seeker“ ima sledečo zanimivo vest: Molitev „Oče naš“, o kateri je vojvoda Wellington dejal, da mu že sama dokazuje božanski izvir krščanstva, je vzeta iz židovske zadušne in žalobne molitve „kadiša“. Ta molitev se glasi po prevodu kristjanskega duhovnika Ivana Gregorije, tako: „Oče naš, ki si v nebesih, bodi nam mišljivi, o gospod naš bog; posvečeno bodi tvoje ime in tvoj spomin naj se slavi na zemlji

in na nebu. Naj zavlada tvoje kraljestvo med nami zdaj in na večne čase. Naj svetniki odpuste vsem ljudem, karkoli so zagrešili. In ne vpeljaj nas v izkušnjo, ampak reši nas vsega zlega. Kajti tvoje je kraljestvo in gospodoval boš v slavi na veke vekov“. Enakost je torej res frapantna. Ta očenaš je tudi dobesedno v židovskem talmudu.

Iz stranke.

o Na mesto rajnega poslanca sodruga Bartha je za kandidata v kmečkem velinem okraju Jablonce določen sodrug Raimund Trübenecker.

Strokovni pregled.

Seja strokovne komisije se vrši v četrtek, dne 16. t. m. ob 8. zvečer v prostorih strokovnega tajništva, Šelenburgova ul. št. 6. Sodrugi člani so naprošeni, da se seje gotovo ob pravem času udeležo. I. Tokan tajnik.

Zadnje vesti.

Politični položaj. Dunaj, 13. junija. Vlada še vedno upa, da bo razprava o proračunu kmalu končana in da dobi zadostno večino zanj. Vendar nočejo potihniti vesti o ministrski krizi in v resnici je Bienenrthov položaj jako nevaren. Največje težave tiče v vprašanju italijanskega vseučilišča, o katerem se širijo naravnost čudne vesti. Na eni strani se telegrafa po svetu, da se je cesar izrazil, da italijanska fakulteta ne sme biti v Trstu. Da stoji vojaški visoki krogi na tem stališču, je že znano. Na drugi strani se pa trdi, da sta zunanja ministra Italije in Nemčije pritiskala na Aehrenthala, naj vpliva na Bienenrtha, da pride fakulteta v Trst. Zagato, v katero se je Bienenrth zaletel, je seveda zakrivil sam; ker je ves čas pri Italijanih zbujač manenja, da dobe, kar zahtevajo. Naravno pa je, da se tudi Italijani ne zadovoljujejo več s samim upanjem, ampak hočeje porabiti položaj, da lahko spravijo vlado v zadrego. Med mnogobrojnimi načrti, ki so se že pojavili, se ogreva vlada za onega, po katerem bi italijanska fakulteta provizorično prišla za tri leta na Dunaj. Seveda vprašujejo Italijani, kaj imajo od tega, ko jim ne more nihče jamčiti, da pride fakulteta vsaj po teh treh letih tja, kjer bi jo radi imeli. Nekateri listi tudi že naznanjajo, da je ministrski svet sklenil demisionirati, če se ne razjasni položaj do srede.

Spravne narodne konferenec. Praga, 13. junija. Češki agrarni „Venkov“ naznanja, da hočejo parlamentarni krogi (kateri?) na vsak način, da se skličejo češko-nemške spravne konferenec; vrše naj se tudi, če odklonijo češki agrarci udeležbo.

Koštut in klerikalci. Budimpešta, 13. junija. Koštutova stranka je sklenila s klerikalno ljudsko stranko kompromis, po katerem imajo Koštutovci pri ožjih volitvah glasovati za klerikalne kandidate. Kompromis se pripisuje vplivu klerikalnega grofa Apponyija, ki je član Koštutove stranke.

Khuen Hedervary in Scotus Viator. Budimpešta, 13. junija. Znani angleški pisatelj Watson (Scotus Viator je njegovo pisateljsko ime) je objavil v angleških časopisih več člankov o ogrskih volitvah in o zatiranju nemadžarskih narodov. Madžarski vladajoči krogi trdijo, da je „podkupljen od Rumunov.“ (Sodijo pač po sebi!) Grof Khuen je podal o stvari sledečo izjavo: „Mnogo sem slišal in čital o tem možu. Javili so mi, da živi zdaj v županiji Neutra. Naročil sem velikemu županu, naj mi javi, kaj tam dela. Če zahteva časopisje njegov izgon, se to šele tedaj lahko zgodi, kadar imamo podatke o njem. Na vsak način bom znal prepričati, da pi ta gospod na ogrskih tleh blatil Ogrsko.“ (Resnica oči kolje!)

Demisija srbske vlade. Belgrad, 13. junija. Ker je pri glasovanju o volilni reformi tudi nekoliko uglednih članov vladne stranke glasovalo proti vladi, je ministrski svet sklenil demisionirati, ker meni, da se ne more več zanesljivo opirati na sedanjo večino.

Proti papeževi encikliki. Berlin, 13. junija. Včeraj popoldne je Evangelska Zveza sklicala protesten shod proti papeževi encikliki. Udeležilo se ga je 4000 oseb. Sprejela se je ostra protestna resolucija, ki se predloži državnemu kancelarju.

Bojkot in vojna. Carigrad, 13. junija. Vojni minister Šefket paša se je v pogovoru z drugimi ministri izjavil proti vojni z Grško in proti bojkotu.

Carigrad, 13. junija. Grški poslanik je včeraj pri turski vladi protestiral proti bojkotnemu gibanju in in opozarjal na nevarnost, ki lahko nastane radi tega.

Poslano.

Zavarovanje in pokopavanje. Vleed gospodarskih bojev, stanovitnega podraževanja konsumnih predmetov, pojavov, ki otežujejo eksistenco posameznikom ter silijo vlado in zakonodajo, da se posvetuje, kako bi se te razmere dale sanirati, sili boljbolj k zavarovanju.

Resnično mora tukaj prednjačiti zopet samopomoč pred državne pomočje. Posameznik, ki nima večjega kapitala, najsi je kmet, obrtnik, uradnik ali delavec, mu prejemaki komaj zadostujejo za potrebne življenske potrebščine in si komaj utegne prihraniti del prejemkov, da poravna z njimi izdatke, ki jih ima zaradi nepričakovanih dogodkov.

Vsakdanje življenje nam nudi dovolj primerov potrebe in bede, ki jo povzroči obolenje rodbinskega člana, posebno če oboli glavlar rodbine, naravnost pretresljivo pa učinkuje smrt kakega rodovince, če se pridruži žalosti še stiska zaradi nedostajanja materielnih pomočkov, ki se jih potrebuje, da se priredi pokojniku dostojen in časten pogreb. Prav često se izda zadnji vinar, da se pokrijejo pogrebni stroški, kjer ne zadostujejo prihranki, se siromašneje rodbine zadolže, samo da prirede pokojniku tako dostojen pogreb, kakor se dozdeva po družabnih nazorih stanu primeren.

Te okolščine, ki so v velikih mestih zaradi občutnejših težkoč bede življenskih razmer in socialnih razlik še veliko izrazoviteje, so dale dunajski občini povod, ki od leta 1907 pokopava sama, da je ustanovila zavarovalnico za pogrebščino. Z razmeroma majhnimi doneski naj se omogoči vsakomu, da si v slučaju smrti zagotovi svojim premoženjskim razmeram primeren pogreb. Ker znaša najnižji donesek 40 h mesečno in se priredi za ta prispevek preprost, pa dostojen pogreb, se lahko zavarujejo celo taki, ki žive od dnin, dočim se pa zavaruje tudi lahko z višje premijo, ki se polagoma zvišuje, primerne pogrebom srednjih in posejajočih članov. Kot prava ljudska zavarovalnica od oseb, ki še niso dosegle 50. leta, ne zahteva zdravniške preiskave. Razentega je plačevati premije le 15 let na eni strani, na drugi strani pa se pogreb, če se je pripetila smrt po enem letu, preskrbi v zavarovani obliki, če pa po pol letu, v nekoliko zmanjšanem obsegu.

Osebe, ki so že prekorabile starostno mejo za zavarovanje, se tudi lahko zavarujejo in sicer tako, da vplačajo določen znesek skupaj ali pa v obrokih.

Ta uredba se je obnesla na Dunaju. Zavod obstoji komaj tri leta, pa je že sklenjenih 6000 pogodb za okroglo 4.000.000 K zavarovanih zneskov. Občina dunajska je vpsaševaječ to dejstvo, da omogoči zavarovancem, če se preselijo v kako drugo mesto, tudi tam pogreb in natura sklenila pogodbe s pogrebnimi zavodi v kronovinskih glavnih mestih, po katerih so se ta obvezala zavarovane pogrebe preskrbeti proti izplačilu zav. vsote.

Obtemem se je raztegnilo zavarovanje tudi na kronovinska glavna mesta, ker se tudi tukaj pojavlja tista potreba kakor v velikih mestih, dočim pa ne kaže osnovati samostojnega zavarovalnega zavoda, ker bi nastal zaradi premajhnega števila prebivalstva z zavarovanjem prevelik riziko.

Resnično so se že take pogodbe glede izvedbe zavarovanja, kakršne hoče danes izvesti mestna cesarja Franc Jožefa jubilejna življenska in pokojninska zavarovalnica na Dunaju, sklenile v kronovinskih glavnih mestih kakor Gradec, Linc, Salzburg, Innsbruck, Brno in Opava in se pogaja glede ustanovitve te uredbe s Prago, Levovom, Krakovom in Černevicam. V zmislu pogodbe s pogrebnim zavodom gospoda Fr. Doberleta, naj bi se ustanovila ta zavarovalnica tudi v Ljubljani. Zavod Doberletov prevzame glavno zastopstvo. S tem se nudi ljubljanskemu prebivalstvu brez razlike stanu in imetja, da se posluži te dobrodelne uredbe, da preskrbi se pri življenju za pogreb s tem, da plačuje malenkostne doneske ali pa založi glavnico ob enem ali v obrokih ter s tem ne le odvrne od preživečih svojcev skrb za pogreb umrlega rodbinskega člana, nego jih tudi obvaruje vseh mučnih okolščin pri naročevanju in kupovanju potrebščin ob hudi uri žalosti.

o Delavski kolek za Kranjsko, Štajersko in Koroško. Založništvo tega koleka, ki je slično onemu za Goriško, Istro in Primorsko, je po nalogu izvrševalnega odbora stranke prevzel sodr. Ivan Kocmur, pri katerem imajo organizacije in zaupniki na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem odslej napravljati svoje naročbe. Organizacije na Goriškem, Primorskem in v Istri naročajo kolek slejkakor prej pri sodrugu Jos. Peteja nu v Gorici. Sodrugi in organizacije, tako strokovne kakor gospodarske, so naprošene, da se pridno poslužujejo delavskega koleka, ki utegne donesati stranki čedne dohodke. Rabi se lahko kot pečatna znamka pri poštnih pošiljtvah, kakor: pismih, zalepkah, dopisnicah, razglednicah, zavojih itd. Naj se ne odda nobena pismena ali kaka druga pošiljatev, da bi ne bilo na

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOV:
kavni pridatek z tovarniško znamko :kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

Stopnice, balkoni
spomeniki
stavbeni okraski
l. t. d.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

10-1

v Ljubljani.

Cementne cevi
v vseh dimenzijah
barvaste plošče
l. t. d.

njej delavskega kolka. Dalje se lahko naleplja na vstopnice pri raznih delavskih priredbah, na dopisnice in zalepke pri šaljivi pošti ter tudi na dobitke pri srečolovu, tomboli itd. Noben sodrug naj ne gre na voliče, ne da bi poleg imena kandidato-vega ne nalepil vsaj en delavski kolek. Vsaka delavska veselica ali druga priredba služi tudi v to, da se razpeča čim več delavskega kolka. Prošijo se še posebno vse strokovne in gospodarske organizacije, naj sklenejo, da se vsa pisma opremijo z delavskim kolkom. Naročbe iz Kranjske, Štajerske in Koroške je posiljati edino na naslov: Ivan Kocmar, Ljubljana, Gosposka ulica št. 12. Cena kolku e v Ljubljani ista, kakor v Gorici. Posamezen svod stane 2 vinarja. Manj kakor 50 kolkov je po pošti ne pošlje, izvzemači če se obenem vpošlje tudi denar. Da ni preveč nepotrebnih troškov (za naknadno pošiljanje denarja in eventualne opomine), se priporoča, da se obenem z naročbo vpošlje tudi denar (lahko tudi v poštinih znamkah). — Sodrugi in organizacije, sezite po delavskem kolku!

Franjo Parkelj

lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja, snaženje stanovanj in okenj

Ljubljana

Šelenburgova ulica 6

52-3

izvršuje

vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

Iv. Jax & sin

Ljubljana

Dunaska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Uozna kolesa.

— Ceniki zastoj in franko. — 16

Fran Pohl

konjski mesar v Ljubljani, Metelkova ulica šte. 4. 12-3

prodaja konjsko meso po sledečih cenah:

meso za golaš	kg po K	—72
„ „ pečenke	„ „	—80
„ „ zrezek	„ „	—80
plučna pečenka	„ „	1—
prekajeno meso	„ „	1—
salami	„ „	1-20
klobase kos po	„ „	—20

Naročajte in širite naš list!

Gostilna „Pri panju“

Vegova ulica št. 10

se priporoča za mnogobrojen obisk

lastnik Leonardo Galante

ima najboljšo pijačo; dobiva se izboren „pelinkovac“, goriska, istrska, dalmatinska vina in dolenski cviček po najnižji ceni. 26-12

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52-57

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krašu.

Kavarna

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Bianca

se priporoča.

108

Enonadstropna vila

z velikim vrtom na lepem prostoru je naprodaj

cesta v Rožno dolino št. 216 pri Ljubljani. Več se poišve v vili „Minki“, Rožna dolina št. 237.

A. Zupančič

knjigovez v Ljubljani

Slomškova ulica hiš. šte. 31

priporoča svojo nanovo urejeno

*** knjigoveznico ***

za prijazna naročila vsakovrstnih v knjigoveško stroko spadajočih del. 9

Razun vezanja raznih knjig za knjižnice in šolsko rabo se še posebno priporoča za naročila trgovskih knjig (protokolov), različnih map, vzorčnih knjig in vsakovrstnih kartonaž. Izdeluje tudi okvirje in passepartout, prikladne za različne podohe, fotografije i. t. d.

Cene nizke, Postrežba točno

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; kri, moč, zdravje dosežete in ohranite, ako pijete

Sladin

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno. 52-42

v lekarni Trukóczy zraven rotoža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

V združnem delu in slogi je moč!

Naznanilo.

Prva kranjska tovarna sodavice in mineralnih vodá,

registr. zadruga z o. p. v Ljubljani

tem potom p. n. občinstvu kakor sploh vsem odjemalcem uljudno naznanja, da se je podjetje preselilo v lastne prostore

Slomškova ul. št. 27, poprej gostilna „Kranjski biser“.

Priporočilo.

Načelstvo zgoraj imenovane zadruge se uljudno priporoča vsem članom kakor nečlanom, da tudi zanaprej ostanejo zvesti odjemalci sodavice, raznih brezalkoholnih izdelkov, sadnih sokov, ogl. kisline itd. kakor dosedaj.

Zadruga hoče tudi nadalje nuditi svojim odjemalcem le to, kar je najboljšo in najpopolnejšo v tej stroki ter po primerno nizki ceni.

Cenjeni tukajšnji naročniki se lahko kakor dosedaj poslužujejo pri naročilih telefona št. 174.

V Ljubljanski okolici je zadruga ustanovila dve zalogi, in sicer pri

A. Mežanu na Igu in Iv. Kancu, vulgo Gorjancu, Pod smreko pri Brezovici.

V teh dveh zalogah dobijo vsi cenj. odjemalci zadrugne izdelke po isti ceni, kakor pri zadrugi sami.

Z združnim pozdravom se priporoča

načelstvo.

V združnem delu in slogi je moč!

Dolnška družba združenih pivovarov Žalec in Laški trg

Telefon šte. 168.

v Ljubljani

Telefon šte. 168.

priporoča svojo

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.

52-13